

Sammanfattning projekt Landsortsfarleden

Sjöfartsverket har till Länsstyrelsen ingivit ansökan avseende omdragning av två kompletterande farledsbågar av den befintliga farleden mellan Landsort och Södertälje. De nya farledsbågarna avses sträcka sig igenom Himmer- och Svärdsfjärdarna, vilka idag är tysta områden, skyddade som riksintresse för naturvård och friluftsliv. En daglig och nattlig trafik av upp till 220 m långa tankbåtar skulle enligt anlita expertis innebära en förödande påverkan på fågel- och fiskliv och en betydande del av den existerande florans och faunas i fjärdarna skulle slås ut. Fartygen genererar buller om 55 dB och momentant högre, d v s samma bullernivå som vägar och järnvägar genererar i urbaniserade miljöer. Utöver flora och fauna skulle flera tusen människor som under många decennier gjort omfattande investeringar i fast- och fritidsboende berövas sin lagligt skyddade skärgårdsmiljö. Även mot det rörliga friluftslivet skulle farledsdragningarna innebära ett sabotage.

Sjöfartsverket har som utgångspunkt för sin utredning skjutit över ansvaret för farledsprojektet på oljebolagen genom att anföra:

"Ytterst är det dock marknaden och oljebolagen som styr vilka alternativ som kommer att realiseras".

Eftersom samhällets strävan går mot mindre beroende av fossila bränslen, borde oljebolagens intressen inte styra över miljön.

Sjöfartsverket anför sjösäkerheten som skäl, men uppger oriktigt att de nuvarande farledsavsnitten, som skulle kompletteras med nya farledsbågar, skulle vara påtagligt olycksdrabbade. Emellertid har efter 1985 endast inträffat 2 grundstötningar, den senaste för mer än 20 år sedan, i farledsavsnitten och ingen av grundstötningarna har orsakats av den nuvarande farledens sträckning.

Sjöfartsverket har vidare anfört att den passage där den litauiska oljetankern Tsesis 1977 gick på grund skulle byggas bort vid en omdragning av farleden. Detta är en oriktig uppgift då Tsesis grundstötning skedde mer än en halv kilometer söder om den ansökta farledskompletteringen. Vidare berodde Tsesis grundstötning inte på farledssträckningen, utan på att Sjöfartsverket inte märkt ut grundet ifråga på sjökortet. Därigenom fick svenska staten stå för samtliga kostnader till följd av grundstötningen, inte bara för fartyget utan även för en omfattande sanering av Himmerfjärdens kuster till följd av att över 1 000 m³ olja läckte ut i fjärden.

Sjöfartsverkets ansökan innehåller även en rad andra oriktigheter.

I formell mening är det anmärkningsvärt att byggherren, i det här fallet Sjöfartsverket, med eget intresse för ett visst projekt tillåts att utreda hur projektet påverkar miljön. Denna bedömning skall fristående myndighet, exempelvis Havs- och Vattenmyndigheten, ansvara för. I de fall där allmänheten inte med egna medel engagerar sig för att åstadkomma objektivitet rinner många ensidigt utredda projekt igenom. Detta skall dock inte kunna ske avseende projektet Landsortsfarleden.

MILJÖGRUPPEN HAVSÖRN

Lena Bristrand

Susanna Ekströmer

Björn-Erik Pettersson

Jan Bäcklund

Hans Lennartsson

Henrik Winberg

Richard Bergflo

Björn Rosengren

/gm Björn Rosengren